

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

12 юни 1980 година*

„Премии за денатуриране – връщане”

По съединени дела 119-126/79

с предмет преюдициално запитване до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО, отправено от Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Германия), в производството, висящо през този съд между, от една страна,

Lippische Hauptgenossenschaft e.G., кооперативно дружество със седалище Lage, Lippe,

и

Bundesanstalt für Landwirtschaftliche Marktordnung, Франкфурт на Майн,

и от друга страна,

Westfälische Central-Genossenschaft e.G., кооперативно дружество със седалище Münster (Westphalia),

и

Bundesanstalt für Landwirtschaftliche Marktordnung,

относно определянето на режима на срокове и давност, приложим към исканията за връщане на премии за денатуриране на мека пшеница, предоставени на основание нормите на общността,

СЪДЪТ (втори състав),

в състав: г-н А. Touffait, председател на състав, г-н Р. Pescatore и г-н О. Due, съдии,

генерален адвокат: г-н F. Capotorti,

секретар: г-н А. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

* Език на производството: немски.

1. С две определения от 12 юли 1979 г., получени в Съда съответно на 30 юли и 7 август, Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Административен съд на Франкфурт на Майн) е поставил на Съда, по силата на член 177 от Договора за ЕИО, три въпроса относно тълкуването на три регламента на Комисията – № 956/68 от 12 юли 1968 г., № 2086/68 от 20 декември 1968 г. и № 1403/69 от 19 юли 1969 г. за денатуриране на мека пшеница (ОВ L 164, стр. 9 и L 307, стр. 13; 1969 г., L 180, стр. 3), във връзка с искове срещу решения, приети от германската интервенционна агенция, Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung, за възстановяване на премии за денатуриране, които са били платени в момент, когато не са били дължими. Въпросите са формулирани по следния начин:

а) Следва ли въпросът за срока, в който могат да бъдат отправени искания за връщане на предоставени грантове за премии за денатуриране, изплатени на основание Регламент (ЕИО) № 956/68 от 12 юли 1968 г., Регламент (ЕИО) № 2086/68 от 20 декември 1968 г. и Регламент (ЕИО) № 1403/69 от 18 юли 1969 г., да бъде решен в съответствие с правото на Европейските общности?

б) Ако на въпрос а) следва да се отговори утвърдително, обусловени ли са въобще тези искания за връщане от давностен срок и, ако това е така, какъв давностен срок трябва да бъде възприет като основа в такъв случай?

в) Признат ли е в европейското право принципът, според който искания за връщане на тези премии за денатуриране, направени след изтичането на предписания от националното законодателство срок на задължително пазене на архивите, свързани с процесите на денатуриране (в конкретния случай седем години), вече не могат да се обосновават с довода, че от архивите или от други все още съществуващи документи е видно, че процесите на денатуриране не са били извършени правилно?

2. Според доклада по делото ищите в главното производство- две земеделски кооперации със седалище съответно Lage и Münster, извършили процедури по денатуриране през периода от 1968 г. до 1970 г. и през 1974 г., въз основа на тях са получили премиите за денатуриране, предвидени в цитираните регламенти. След разследвания, извършени по отношение на предприятията – получатели на премиите, интервенционната агенция е установила, че някои процедури по денатуриране не са били извършени по начина, предписан от регламентите на общността, и през 1976 и 1977 г. направил искания за връщане на премиите за денатуриране, които не следвало да бъдат отпуснати. След като ищите не успели да противопоставят успешно възраженията си срещу тези искания в главното производство, те завели дела пред Verwaltungsgericht.

3. От твърденията на ищите е видно, че фактът на неправилно извършване на процедурите по денатуриране не се оспорва. Пред Verwaltungsgericht обаче ищите твърдят, че поради сравнително продължителния период, изминал от плащането на въпросните премии до предявяването на исканията от страна на германските административни органи връщането на премиите вече е недопустимо, или защото исканията не са предявени в срок или поради някои общи принципи като принципа на защита на законните очаквания или принципа на пропорционалност. Според ищите, случаят е свързан с връщането на

премии, предоставени на основание право на Общността, и поради това нормите и принципите, въз основа на които може да се реши възникналият проблем, следва да бъдат извлечени от самото право на Общността. На това основание те изтъкват, от една страна, петгодишния давностен срок, предвиден в член 43 от Статута на Съда по дела, свързани с отговорност на общността, и конкретните давностни срокове, предвидени в някои актове на вторичното право, а от друга страна- тенденцията, която се забелязва в законодателствата на различни държави-членки, да правят давностните срокове, приложими към административни претенции, по правило да бъдат по-кратки от давностния срок по гражданското право.

4. Интервенционната агенция обаче твърди, че нито в правото на Общността, нито в националното законодателство съществува конкретен давностен срок в тази връзка, поради което най-много може да бъде приложен общият тридесетгодишен давностен срок, предвиден за приложение в гражданското право.

5. Комисията от своя страна отбелязва, че по принцип установяването и осъществяването на правата и задълженията, свързани с общите организации на пазарите, които до голяма степен са от компетентността на държавите-членки. В тази насока тя се позовава на член 8 от Регламент № 729/70 на Съвета от 21 април 1970 г. за финансирането на общата селскостопанска политика (ОВ L 94, стр. 13), според който “държавите-членки в съответствие с националните разпоредби, предвидени в закон, подзаконов акт или в административно решение, предприемат „необходимите мерките, *inter alia*, за предотвратяване и преодоляване на нередности или небрежност. Комисията припомня, че в практиката си Съдът последователно е приемал, че общностният законодател е оставил на държавите-членки “правомощието да уредят подробните правила на надзора в собствените си правни системи и на своя отговорност” (Решение от 11 юли 1973 г., дело 3/73, Hessische Mehlindustrie, Recueil 1973, стр. 745; вж. и решенията от 16 декември 1976 г., дело 33/76, Rewe, и 45/76, Comet, Recueil 1976 г., стр. 1989 и 2043).

6. Въпросите, поставени от Verwaltungsgericht налагат да бъдат изтъкнати следните съображения.

7. Според общата концепция, която стои в основата на общата организация на земеделски пазари, предоставянето на премии за денатуриране, предвидени в цитираните регламенти, е предмет на набор от общи правила, които подлежат на еднообразно прилагане на цялата територия на общността. Независимо от това обаче управлението на този интервенционен механизъм е задача на националните интервенционни агенции, които при това положение са длъжни да изпълняват всички необходими надзорни задължения, чрез които се гарантира, че премии за денатуриране ще бъдат предоставяни само при условията, предвидени в нормите на общността, и че всяко нарушение на нормите на правото на Общността от тези, които са работят на пазара ще бъде наказано по подходящ начин. Следователно по настоящото дело несъмнено е задължение на германската интервенционна агенция да контролира процедурите по денатуриране, да предприема необходимите разследвания и да

изисква връщане на всяка премия, която се окаже изплатена необосновано, съгласно приложимите правила и нормативни актове.

8. На настоящия етап от развитието си правото на Общността не съдържа никакви конкретни разпоредби относно изпълнението на това надзорно задължение от страна на съответните национални администрации. Единственото изискване от гледна точка на общността, което трябва да бъде наложено в това отношение, е че в такива случаи националните органи следва да действат със същата грижа и внимание като тези, които упражняват прилагането на съответните национални нормативни актове, за да предотвратят всяко накърняване на ефективността на правото на Общността.

9. По-специално, що се отнася до давностните срокове или сроковете, които могат да бъдат изведени от прилагането на някои общи принципи на административното право, за връщане на погрешно изплатени суми, в настоящия си вид правото на Общността не съдържа съответна разпоредба. Давностният срок определен в член 43 от Статута на Съда на ЕО се прилага изключително към искове, заведени срещу общността във връзка с нейната извъндоговорна отговорност, и поради това е неотносим към предмета на настоящото дело. Същото съображение може да бъде приложено по отношение на другите разпоредби, цитирани от ищите.

10. Съответно, националните органи са тези, които трябва да преценят ситуация като отнесената пред *Verwaltungsgericht* на основата на нормите и принципите на тяхното национално законодателство, при условие, че не правят разлика между ситуации, регулирани от правото на Общността, и аналогични ситуации, към които се прилага само националното законодателство. Наред с това, що се отнася специално до проблема, поставен в третия въпрос, следва, че правото на Общността не ограничава свободата на националните органи, компетентни в съответната област на прилагане, когато възстановяването на помощи, предоставени погрешно според нормите на общността, и когато липсва всякаква конкретна норма за давностните срокове, да прилагат онези давностни срокове, които могат да бъдат изведени от общите принципи, признати в законодателството на съответната държава. В това отношение е достатъчно да препратим към мотивите на решението на Съда от 5 март 1980 г. (дело 265/78, *Ferwerda v Produktschap voor Vee en Vices*), което засяга проблем, аналогичен на стоящия пред *Verwaltungsgericht*.

11. Така отговорът, който следва да бъде даден на *Verwaltungsgericht* е, че въпросът в какъв срок административните органи могат да искат връщане на премиите за денатуриране, предвидени в Регламенти № 956/68 от 12 юли 1968 г. на Комисията, 2086/68 от 20 декември 1968 г. на Комисията и 1403/69 от 18 юли 1969 г. на Комисията, които са били изплатени погрешно на получателите, на настоящия етап от развитието на правото на Общността трябва да бъде решен в съответствие с националното законодателство на интервенционната агенция, която отговаря за съответния пазарен сектор. Правото на Общността не е пречка за прилагане на разпоредбите или принципите на националното законодателство, чиято последица се състои в ограничаване на срока, в който може да се търси такова връщане, но само при условие, че този въпрос се урежда съобразно същите тези норми, които се прилагат към изпълнението на

подобни надзорни задължения от националните административни органи в областите, които са единствено от тяхна компетентност.

По съдебните разноси

12. Разноските на Комисията на Европейските общности, която е представила становище пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът (втори състав),

като се произнесе по въпросите, поставени му от Verwaltungsgericht Frankfurt am Main с Определение от 12 юли 1979 г., реши:

Въпросът в какъв срок национална интервенционна агенция може да иска връщане на премиите за денатуриране, предвидени в Регламенти №956/68 от 12 юли 1968 г. на Комисията, 2086/68 от 20 декември 1968 г. на Комисията и 1403/69 от 18 юли 1969 г. на Комисията за денатурирането на мека пшеница, които са били изплатени погрешно на получателите, на настоящия етап от развитието на правото на Общността трябва да бъде решен в съответствие с националното законодателство на интервенционната агенция, която отговаря за съответния пазарен сектор.

Правото на Общността не е пречка за прилагане на разпоредбите или принципите на националното законодателство, чиято последица евентуално се състои в ограничаване на срока, през който може да се търси такова връщане, но само при условие, че този въпрос се урежда съобразно същите тези норми, които се прилагат към изпълнението на подобни надзорни задължения от националните административни органи в областите, които са единствено от тяхна компетентност.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 юни 1980 година.

Подписи